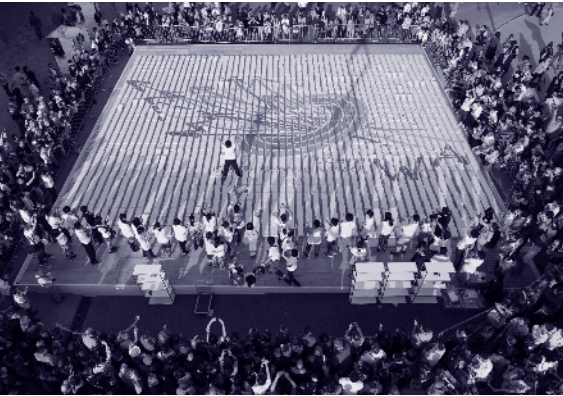

BOZSIK VIOLA

A párizsi Tohoku Fesztiválról

(A rendezvényről elérhető sajtóanyagok és néhány részt vevő kutató személyes jegyzetei alapján)

Halász Gábor tanulmányában részletesen elemzi az OECD tohokui iskolaprojektjét,¹ mely 2012 márciusában kezdődött, mintegy 80-100 tanuló bevonásával, kilenc városból. A következőkben ennek az eseménysorozatnak a részleteit fogom bemutatni a diákok oldaláról.

A projekt kezdetekor csak a távlati cél volt biztos, az oda vezető utat, a részletes feladatmegosztást a gyerekeknek kellett meg- és kitalálniuk. Olyannyira rájuk volt bízva az esemény szervezése, hogy maguk-

nak kellett felkeresniük azokat a vállalatokat, akik szponzorokként finanszírozzák majd a felmerülő költségeket, és szakértői segítséget nyújthatnak nekik. Megannyi kérdésre kellett választ találniuk: hogyan lehet Párizsban rendezvény céljára lefoglalni egy közterületet? A tervezett táncbemutatóra ki fogja felkészíteni őket? Hogyan fognak a részt vevő, más-más iskolába járó diákok egymással kapcsolatot tartani? Hogyan fogják a szükséges eszközöket repülőgépen szállítani?

Két éve nem tudtam volna elképzelni, hogy a színpadon állva osztom meg a gondolataimat a közönséggel a rendezvényen, de mégis ez történt.

A tanulók a legelső találkozáson 12 helyi csoportot alakítottak, nevet választottak maguknak, majd egy nagy körbe gyűltek össze, hogy a nagyobb csapatot is elnevezék: ez a *Wa* (Kör) nevet kapta. A diákok kéthetente, hétfőként találkoztak. A két és fél év alatt összesen öt olyan összejö-

¹ Halász Gábor (2015): Oktatási változás és innováció Japánban: Az OECD-Tohoku iskolaprojekt. A tohokui oktatási modell. *Új Pedagógiai Szemle*. 65. 1-2. sz., 33-51. és Halász Gábor (2015): Oktatási változás és innováció Japánban: Az OECD-Tohoku iskolaprojekt. A projekt lehetséges hatásai egy felmérés tükrében. *Új Pedagógiai Szemle*. 65. 3-4. sz., 23-35.

vetelre került sor, ahol az összes résztvevő jelen volt, s a diákok munkáját facilitátorok segítették. Ezeknek a foglalkozásoknak igen sűrű volt a programja, egyeztettek, vitatkoztak: milyen eszközökre lesz szükségük a tervek megvalósításához? Rendelkezésre állnak a szükséges források? Melyik helyszínre tervezzék az adott programot? Mi az üzenete, mennyire fontos, és hogyan tudják azt közvetíteni? Mi az alternatív terv? Bőven voltak nehézségek is: kevés volt az idő, nehézkesen haladt a döntéshozatal (egy ízben úgy tűnt, mivel nem sikerül dűlőre jutni, le kell fújni a rendezvényt – ekkor a diákok közfelkiáltással úgy döntöttek, lemondanak a vacsoraszünetről, inkább maradjanak tovább, csak találjanak megoldást). Az egyik jelenlévő külső megfigyelő szerint a fiatalok inkább terveik tartalmára fókuszáltak, kevésbé a megvalósíthatóságra. Ha a felnőtt vezetők erősebben befolyásolták volna az események menetét, hatékonyabban, rendezettebben lehetett volna haladni, azonban ez csak a diákok önszervezésének, a diákönkormányzat működésének rovására történhetett volna meg.

2013 májusában sor került egy előzetes párizsi látogatásra. Ezen 16 diák és 15 felnőtt vezető vett részt. Felmérték a terepet, kapcsolatokat kerestek Japánhoz kötődő párizsi cégekkel. Jó kapcsolatot sikerült kialakítaniuk többek között az OECD állandó japán bizottságával, a párizsi japán nagykövetséggel és a párizsi japán iskolával is. Ennek diákjai önkéntes segítőként kapcsolódtak be a rendezvénybe.

A 2013 augusztusában tartott munkamegbeszélést megtisztelte jelenlétével a japán császári családból a koronaherceg és -hercegnő. Ez biztosíték volt a projekt nagyon magas szintű támogatására. A támogatók között volt számos vállalat: bankok, autógyártók, gyorsétterem-láncok, informatikai cégek, de ugyanígy beszállt a finanszírozásba az OECD főtitkára (*Ángel*

Gurria), a francia nagykövet, több japán minisztérium – köztük az oktatásügyi, a MEXT is – a helyi oktatási hatóságok, és a párizsi japán intézet is támogatta a projektet. A külső támogatók szakértelmükkel is segítettek: egy rendezvényszervező cég, a Fukushimai Egyetem hallgatói, egy japán tévéstáb és az OECD munkatársai is adtak tanácsokat. Az egyik cégtől a gyerekek 100 iPad-et kaptak, hogy a területileg nagyon szétszórt csapat így tarthassa a kapcsolatot. A francia tömegközlekedési vállalat, az RATP reklámfelületet biztosított az esemény hirdetésének.

A programokat kitaláló, ugyanabba az iskolába járó diákokat tömörítő 10 csoport mellett négy, különféle területekért felelős csoport is működött.

Az első csoport felelőssége volt a forgatókönyv, a rendezvényszervezés és a párizsi logisztika. A második csoportra a szponzorkeresés rendkívül fontos és összetett feladata hárult: a rendezvényhez csaknem 100 millió japán jennek (több mint 230 millió forintnak) kellett összegyűlnie. Ők alakították ki a kapcsolati hálót a helyi nagy cégekkel és kisvállalkozókkal, az egyetemekkel és a kormánnyal. A harmadik, a kommunikációért felelős csapat találta ki a projekt logóját, melyben 15 nyíl (a 15 tohokui alrégió jelképe) tart az ég felé, 10 színben. (Egy japán mondás szerint tíz embernek tíz színe van – ezzel utalnak a sokféleségre). A nyilakat gyűrűk fogják össze: a piros a lelkesedést, a kék a gyászt, a zöld pedig a reményt szimbolizálja. Ez a csoport tervezte az egyenpólót is, egy cég támogatásával, továbbá létrehozták a projekt Facebook-oldalát. A negyedik csoport, a dokumentálók filmre rögzítették a találkozókat és a fesztivált – a videók egy része a Youtube-ról letölthető. (Egy felnőtt csoport is alakult.)

A rendezvény programjaival a diákok, azon túl, hogy bemutatják a tohokui régió

tragédiáját és újjáépülését, meg akarták jeleníteni a japán és a helyi hagyományokat, szokásokat is. Fontos szempont volt az interaktivitás: igyekeztek olyan tervekkel előállni, melyben szerepet kapnak az érdeklődők, a közönség.

Előzetesen egy japán főpróbát is tartottak. 2014 május 3–5. között rendezték meg Tokióban a *La folle journée au Japon* elnevezésű zenei fesztivált. Ezen francia művészek léptek föl, a tohokui projektbe bevont diákok pedig egy standdal képviseltették magukat. Itt az általuk gyártott zselét és tohokui tengeri moszatot (a japán konyha fontos alapanyaga) árusítottak: nagy sikerük volt, az összes magukkal hozott termék elkelt. Ugyanebben az időpontban fórumot tartott az OECD, melyen két tohokui diák is részt vett: első alkalommal fordult elő, hogy középiskolások voltak jelen egy ilyen programon. A projektet vitaindító előadásában a japán miniszterelnök is megemlítette. A 2014. augusztus 12 és 14 közötti Tokiói Nemzetközi Fórumon is képviselték magukat, s kipróbálták az egyik tervezett attrakciót, a „nagy dominóöntést”.

Azt hiszem, ha két évvel ezelőtti önmagam láthatná a rendezvényt, nagyon meglepődne. Kemény két évet záruk, nagyon sok dolgunk volt, de nagyon élveztem, és most nagyon meg vagyok elégedve. Egyre inkább mertem önállóan kezdeményezni, és a csapat tagjaként szeretnék újabb kihívásokkal szembesülni, olyanokkal, amiket még senki más nem próbált ki.

Augusztus végén több csapatban érkeztek a diákok Párizsba. Megkezdődtek a helyszíni előkészületek, az ilyenkor szokásos izgalommal, idegeskedéssel. Kiderült, hogy a helyszín közelében a forgalom csak egy irányban lesz lezárva, ezért az utolsó pillanatban új helyet kellett találni a domi-

nós csoport bemutatójának. A *100 történet* helyszínén csak vaskereteket kaptak, a közük teendő fatáblák, melyre fölerősíthették volna a posztereket, fényképeket, hiányoztak. Szembesültek a diákok a Japán és Franciaország közötti kommunikáció gyengeségeivel. A nyár szokatlanul hűvös volt Párizsban, és több diák megbetegedett. Az előkészület napjai igen sűrűek voltak: a rendezvény előestéjén a diákok meghívást kaptak az OECD japán képviselőjéhez. A fogadás után (este tíz felé) a tanulók közül többen visszatértek még a helyszínre, folytatni az előkészületeket.

Két és fél évnyi munka eredményeként magára a rendezvényre 2014. augusztus 30-án és 31-én került sor, az Eiffel-torony előtti Mars-mezőn. A japán diákok óriási sikert arattak, a kitűzött 150.000-es látogatószámot csaknem elérték: 149.664 érdeklődő jött el. Miura professzor, a Fukushimai Egyetem elnökhelyettese és a projekt vezetője, úgy fogalmazott: reméli, hogy Fukushimáról az embereknek hamarosan nem a nukleáris katasztrófa, hanem az oktatási innováció fog eszébe jutni.

Az egyik látványos projekt piros és kék léggömbök felfújása és felengedése volt az árhullámok magasságába, 26,7 méterre. Selyem és papír alapanyagokkal japán kézműves foglalkozást szerveztek a látogatóknak; kipróbálhatták a kalligráfiát is; üzenhettek a tohokuiaknak. Másik látványos programként a diákok nagyméretű dominókat készítettek (1612 darabot): ezek ledőlése az árhullámot jelképezte, majd az oldalukra fordult dobozok a projekt logóját, a 15 színes nyilat rajzolták ki. Voltak helyben kezelendő váratlan helyzetek: a dominóöntésnél például nem számoltak az erős széllel, amely még a bemutató előtt feldöntött néhány kartondominót. Vizesüvegeket tettek a dominók belsejébe, és a közönségből is beálltak néhányan segíteni.

A régió mezőgazdasági termékeinek eladhatósága jelentősen csökkent, hiszen a vásárlók tartottak a radioaktív sugárzástól. A diákoknak többféle válaszuk volt erre. Az egyik csoport gyümölcszelé-gyártásba fogott a körzetben termő datolyaszilvából. A zselét kisgyermekek és idősek is fogyaszthatják, így széles vásárlói körben népszerű lehet. Egy másik csoport tengeri herkentyűket kínált a látogatóknak.

A tohokui néprajzi tárgyi emlékek egy része megsemmisült a katasztrófában, erre válaszolt a diákok hagyományos szarvastánc-bemutatója és a sárkányeregetés. Úgy tudták, a szarvastánc-jelmezeket elvitte az ár. De a megtalált maradványokból rekonstruálni tudták a jelmezeket és előadhatták a táncot. A hagyományos sárkányokat a rendezvényre kilátogató gyerekek is kipróbálhatták. A tohokui régió hagyományos fesztiváljainak alapmotívuma a halál és az újjászületés, akárcsak a párizsi Tohoku Fesztiválé.

A rendezvény során azt éreztem legerősebben, hogy ha nagyon akarjuk, gesztusokkal tudunk kommunikálni, még ha egy szót sem értünk is egymás nyelvén. Úgy örülök, hogy a látogatóink mosolyogva mentek haza! Sokan nézték végig a táncbemutatót, s mikor a végén énekeltünk, láttam, hogy a közönségből néhányan a könnyeiket törölgetik, pedig nem is ismertek minket.

Este a szponzorok logóit mutatva gyulladtak fel a lámpák. Az egyik csoport fotókiállítás rendezett szülővárosukról, s a közönséget is sikerült bevonniuk a hagyományörző táncukba. A lovasbemutató nem valósulhatott meg, helyette a fiatalok egykori harci öltözetekbe bújva tartottak vetítést az ősi japán lovaskultúráról.

A trauma feldolgozásához hozzátartozik az elbeszélés: a diákok (akik sok esetben családtagjaikat, otthonukat veszítették el a földrengés és a szökőár következtében) felidéztek a rettenetes órákat. Volt „100 történet” elnevezésű foglalkozás, valamint kiállítás a nukleáris energia szerepéről Japánban, ahol kísérleteket mutattak be, hogy eloszlassák a tévhitet a nukleáris energiáról és a fukushimai helyzetről.

Két éve egyszerű diákok voltunk csak, most viszont nagyon megkülönböztetettek lettünk. Voltak nehéz időszakok, de közösen sikerült túljutni ezeken. Bárcsak megkérdezhetném minden csoporttársamtól, mi lesz most vele, hogy képzelet el a jövőt. Sokáig nem tudtam, hogy álljak hozzá a Fukushimaiban történetekhez, és fel voltam dűlva, de azt hiszem, a rendezvény során kaptam ehhez ötleteket. Elhatároztam, hogy nem állok meg itt, hanem újabb és újabb kihívásokat fogok keresni.

A diákokon kívül több szervezet is standokkal képviseltette magát: japán újságok, turisztikai vállalatok, egyetemek hirdették Tohoku értékeit, szépségeit, lehetőségeit. A Fukushimai Egyetem standjánál hagyományos japán játékokat lehetett kipróbálni, egy helyi japán étterem pedig kóstolókat kínált japán ételekből. A tolmácsolást önkéntesek biztosították. Olyan kisebb szervezetek is bekapcsolódtak a programba, mint például a párizsi 19. kerületi könyvtár, ahol szakemberek a japán kultúráról tartottak előadásokat.

Az első nap reggelén magas rangú vendégek (köztük Párizs főpolgármester-helyettese és az OECD Oktatásügyi és Készségfejlesztési Igazgatóságának elnöke) látogattak ki a Mars-mezőre. Az eseményt a Fukushimai Egyetem elnökének beszéde

nyitotta meg, melyet követett a párizsi főpolgármester-helyettesé, az OECD főtitkárhelyettesé, az OECD japán delegációjának elnökéé és a MEXT miniszter-helyetteséé.

Két diák beszéde következett, majd az egész csapat felszaladt a színpadra, halászhajó-zászlókat lobogtatva. A programok bemutatása közben felolvasták a világnak szóló üzenetüket.

A diákok üzenete a világ számára

2011. március 11-én olyan katasztrófa sújtotta Japánt, melyből ezerévente csak egy akad. A pusztulás főként a tohokui partvidéket érintette. Ezt a régiót már a katasztrófa előtt is elnéptelenedés jellemezte, a mezőgazdaságtól és a halászatától függött, és alig ismerték a világban. Negyven éve épp azért döntöttek a tohokuiak a Fukushima Daiicsi Atomerőmű megépítése mellett, hogy élénkítsék a helyi gazdaságot. A hatalmas földrengés keltette szökőárban az erőmű megsérült, nukleáris üzemzavar keletkezett, hidrogénrobbanás történt. Radioaktív anyagok fertőzték meg az erőmű környezetét. A cunami mintegy 18.000 halálos áldozatot követelt, és elpusztította szülővárosainkat. A tohokuiak elkeseredtek és gyászoltak. Úgy érezték, nincs jövőjük.

De a világ minden tájáról érkezett rengeteg segítségnek köszönhetően visszakaptuk a jövőbe vetett hitünket. Jött segítség a mentésben, a romok és a sár eltakarításában, az életben maradtak ellátásában, bátorítottak minket, és együtt sírtak velünk. Ebből megértettük, hogy ezer szállal kötődünk a világhoz.

Sosem felejtjük el, mit kaptunk. Készen állunk arra, hogy ne csak Tohoku és Japán, hanem az egész világ szolgálatába állítsuk azokat a képességeinket és kompetenciáinkat, melyekre az OECD tohokui iskolaprojektjében tettünk szert.

Tetteinkkel szeretnénk köszönetet mondani.

Két és fél évig vettünk részt az OECD tohokui iskolaprojektjében, sokat tanultunk belőle:

- A katasztrófa elszenvedői nem maradhatnak tétlen szenvedők, talpra kell állniuk!
- Ne csak ülj az íróasztalodnál: cselekedj és gondolkozz!
- Sok problémára nincs egyértelmű jó megoldás. Szembe kell néznünk ezzel.
- Át kell lépni a határokon, együtt kell működnünk a világ más tájain élő fiatalokkal, felnőttekkel.
- A problémákat nem egyedül, hanem közösen kell megvitatnunk és megoldanunk.

A projekt kijelölte utunknak hamarosan a végére érünk. De zajlik Tohoku helyreállítása, és sok még a tennivaló, küzdenünk kell a gyors elnéptelenedéssel, az energiaellátás problémáival, a gazdasági válsággal. Megtanultuk a gondjainkat lehetőségnek tekinteni.

Megmutathattuk, milyen kitartóak a tohokuiak, képesek az együttműködésre, segítik egymást, és mindig előre tekintenek, a legnagyobb nehézségek idején is. Reménykedünk, tervezünk és cselekszünk.

A földrengés óta három és fél év telt el. A világban mások is szenvednek földrengésektől, tájfunoktól, polgárháborútól, társadalmi gondoktól, szegénységtől. A mi tohokui történetünk csak egyike ezeknek a tragédiáknak. Hisszük, hogy a széleskörű együttműködéssel, a bátor kezdeményezéssel változtathatunk a sorsunkon. Nem várhatjuk csak a felnőttektől, hogy elrendezzék a jövőnket.

Többek vagyunk a múltunknál, új kezdetek előtt állunk. Ez az állásponatunk.

Súlyos emlékeink, és az előttünk álló kihívások közös ügyünk az egész világgal. Lépjünk kapcsolatba egymással, hogy boldogulhassunk!

Ahogy ennek a felhívásnak a felolvasása, úgy a többi program is azzal zárult, hogy több száz ember egy nagy körbe állt.

Az események a második napon megismétlődtek. Az eseménysorozat végén a két diákvezetőnek újból el kellett volna mondani az üzenetet: ehelyett félretették a megírt szöveget, és saját szavaikkal fogalmazták meg, mit jelentett nekik a katasztrófa, a projekt, a sokféle támogatás, együttműködés, és az éppen megtapasztalt

hatalmas érdeklődés. Majd levetítették a fesztiválról menetközben készített filmet. A rendezvény zárása után minden résztvevő nekikezdett a takarításnak, szemétszedésnek, holott erre a célra külön takarítókat is szerződtettek. A dominókból kiszedett ásványvizeket és a megmaradt egyenpólokat hajléktalan embereknek ajándékozták. Másnap a diákok oklevelet kaptak, és szajnai sétahajózáson vettek részt. Egy részük hazaindult Japánba, a csapat fele azonban maradt a cseresznyefaültetésre.

Nagyon nehéz volt ez a két és fél év, de most, hogy vége a rendezvénynek, úgy örülök, hogy csatlakoztam! Az első nap csak arra tudtuk kérni a kisebb csoportommal a látogatókat, írjanak nekünk üzeneteket, de a második napra javítottunk a programon. Örülök, hogy 2600 emberrel léphettem kapcsolatba. Szeretném a lehető legtöbbet kihozni a projektben tanultakból, különböző helyzetekben, mások szolgálatára. Büszke vagyok rá, hogy csatlakoztam a projekthez.

Erre a programra szeptember 2-án, az OECD-székház kertjében került sor. A fiatalok eredeti terve az volt, hogy olyan, Tohokuból származó fákat hoznak Japánból, amelyek túléltek a földrengést és az

árhullámot. A fákat a régió mind a hat megyéjéből hozták volna, s elültetve Tohoku területét rajzolták volna ki. Sikerült is legyőzni a bürokratikus akadályokat, de a csemeték szállítása végül az utolsó pillanatban egy gombafertőzés miatt megghiúsult. A franciaországi támogatók tűvé tették az országot egy tohokui fajtájú növendékfiáért, s végül akadt egy, melyet el lehetett ültetni. A faültetés egy diákkonferencia kezdetét is jelentette, a téma a megújuló energia volt, az elképzelt 2030, az oktatás általában, és persze saját iskoláik helyzete, illetve személyes jövőterveik.

A projekt, az értékelések szerint, a 21. századi pedagógia (a tanárok részéről) és az új képességek (a diákok részéről) példája volt: hatását erősítheti a 21. századi oktatásirányítás, mely nem előír, hanem az alulról jövő kezdeményezéseket támogatja.

Folytatásának kérdése hamar felmerült. Az alkalmat az OECD 2030-as stratégiai számvetése adta, mely jelzi, hogy a tagországoknak milyen társadalmi-gazdasági változásokkal kell számolniuk, s ezek milyen képességeket, kompetenciákat kívánnak az új nemzedékektől.

A tervek szerint a következő projekt témái: a környezet, a globalizáció kihívásai, a migráció, a vidék elnéptelenedése, a munkahelyek csökkenése, a technológia és a szegénységi olló lennének. Egyszerre több ország több iskolájában zajlik majd két éven át. A cél egy rendezvény megszervezése Japánban, 2017 nyarán. Eközben új oktatási modellek alakulnának ki, melyek alapján újfajta tanárképzés és újfajta értékelési módszerek kidolgozására kerülhetne sor.

Egy kis megkönnyebbülést és nagy meglepődöttséget érzek. A dominó-bemutatóval rengeteg gondunk volt. A WA csapat tagjai próbálkoztak, kudarcot vallottak, majd újból próbálkoztak. Csak a legutolsó pillanatban sikerült minden dominót felállítanunk. Majdnem feladtuk, de mindig újra próbálkoztunk. Így végül szépen ledőltek a dominók. A közönség a világnak szóló üzenet fölolvása közben bólogatott, és a végén velünk együtt kiáltották, hogy „Wa!” Nagyon örülök, hogy megoszthattam gondolataimat a világgal, és megértették az elkötelezettségünket. Most már bizakodó vagyok. Amit elértünk, mostantól fogva erőforrás lesz a számomra.

Kérdéseim a Tohoku-projekt megismérése, bemutatása után: katasztrófa kell-e ahhoz, hogy egy merev oktatási rendszerben nagyszabású változások induljanak el? Helyes-e egy rendszer belső problémáinak orvoslását egy rendszeren kívüli, egyszerű

a projekt, az értékelések szerint, a 21. századi pedagógia (a tanárok részéről) és az új képességek (a diákok részéről) példája volt: hatását erősítheti a 21. századi oktatásirányítás, mely nem előír, hanem az alulról jövő kezdeményezéseket támogatja

és némiképp esetleges programmal kezdenünk? Szabad-e úgy belevágni egy projektbe, hogy nem tudjuk pontosan, mi a cél, vagy a tohokui példa hatására el is tekinthetünk attól? Kell-e mérhető eredményeket produkálnia egy projektnek? Felvethető-e egy projekt költséghatékonysága? Helyes-e kiválasztani a középiskolások közül a régió leendő vezetőit? Nyomon

követik majd a projektben részt vevő diákok további pályáját?

Lenne-e hajlandóság és elegendő erőforrás a magyar üzleti életben egy hasonló

projekt támogatására? Mernének-e hivatalaink egy oktatási rendszerünk megváltoztatására alkalmas szabad és szabályozatlan projekt mellé állni?

Ha egy projekt esetében elfogadtuk, hogy előre ki nem számítható utakon jut(hatott) el céljához, el tudjuk-e ugyanezt fogadni az oktatási rendszer változásának folyamatai kapcsán is? Ha önálló tanárokat szeretnénk, akkor ehhez éppúgy valódi döntési helyzetek kellenének, mint a tohokui projekt diákjainak?

SHIRAIWA HARUNA²

Levél a projektről

A nagy kelet-japán földrengés után értesültem az OECD és a tohokui iskolák projektjéről. A feladat az volt, szervezzünk rendezvényt Párizsban Tohoku vonzerejének bemutatására. Először fogalmam sem volt, mi a vonzó Tohokuban, de azt tudtam, hogy a tohokuiak keményen dolgoznak a régió újjáépítéséért. Úgy gondoltam, fontos lenne tudatni a világgal, milyen tragikus helyzetet teremtett a hármás katasztrófa, és pontos információt nyújtani Tohokuról és a helyreállításban részt vevő emberekről.

A projekt a fiatalok kompetenciáinak fejlesztését tűzte ki célul, hogy képesek legyenek kivenni a részüket a földrengés

sújtotta övezetek újjáépítéséből. A csapatoknak a közsféra és a magánszektor együttműködésén alapuló, kiterjedt hálózatot mozgósítva kellett cselekedniük, amit aligha tanulhattunk volna meg az iskolában.

A csapattagoknak a közsféra és a magánszektor együttműködésén alapuló, kiterjedt hálózatot mozgósítva kellett cselekedniük, amit aligha tanulhattunk volna meg az iskolában

A projektben az adománygyűjtő csoport tagjaként vettem részt. Ez a tevékenység nemcsak nekünk, diákoknak volt ismeretlen, hanem a részt vevő felnőtteknek is, ezért a felmerülő problémákat magunknak kellett megoldanunk. Megpróbáltunk támogatást szerezni cégektől. Általában

megértették a projekt lényegét, de a konkrét támogatásra nehezen voltak rávehetők. Ahányszor csak bemutatót tartottunk, mindig további feladatokat kaptunk: „Kérjük, mutassátok be, milyen előnyünk származna a támogatásotokból!” „Kérjük, mondjátok el világosabban, hogyan tudnánk segíteni benneteket?”. Ahányszor csak ilyen kérések érkeztek felénk, megbeszéltük a csoporttársainkkal, átdolgoztuk a prezentációnkat, és mentünk újra. Egyikünk sem tudta a jó válaszokat. Néhányan csaknem feladták, és sokáig nem voltunk túl eredményesek. De tovább kellett lépniük. Két és fél év kemény munkája után végül több mint 180 szervezet támogatott minket.

A projekttevékenységek közben a nukleáris erőműről is beszélgettünk. Ez érzékeny téma volt, hisz többek voltak személyesen érintettek a tragédiában, például úgy, hogy apjuk az erőműben dolgozott. Nem tudtunk igazságot tenni, de minden részt vevő diák saját ügyeként gondolko-

² A szervezőket kérdeztem, írta-e nekünk tohokui összejövetelünkhöz rövid levelet, reflexiót az egyik részt vevő diák. Shiraiwa Haruna (Fukushima megye, Iwaki csoport, 12. évfolyam) tett eleget a felkérésnek. (BV)

dott el az atomeróműről. A nagy pusztulásról. A hármaskör tragédia tanulságairól.

Az OTI projektben több generáció vett részt, különböző megyékből, különböző szakmákból. Ezért a vélemények is sokfélék voltak. Rájöttem, hogy ez nagyon fontos és értékes dolog. Azt hiszem, fejlődtem abban, hogy meghallgassam a különböző nézőpontokat, és tárgyilagosan végiggondoljam őket.

A projekt megváltoztatott. Középiszolásként nem szerettem tanulni. Úgy gondoltam, a szülővárosomban fogok majd valamilyen munkát vállalni. A tohokui iskolaprojekt következtében azonban rájöttem, hogy tovább szeretnék tanulni, és

fel is vettem a Tokiói Egyetem négyéves képzésére. Új célom van: olyan tanulási környezet megteremtésében közreműködni, melyben a diákok számára kinyílik a világ, és változatos kihívásokkal kell megküzdeniük. Szeretnék részt venni a fiatalok kompetenciáinak fejlesztésében. Nemcsak ismeretanyagra és módszerekre gondolok, hanem az akaratere és olyan gyakorlati képességekre, melyek a valós társadalmi gondolkodáshoz és cselekvéshez szükségesek. A tohokui projektnek köszönhetően a tohokuiak, diáktársaim és én magam is előreléphetünk. Szeretném ezt megköszönni a világon sokféle mindazoknak, akik megadták nekünk ezt a lehetőséget.

